خبرها

سپرده‌های ارزی ایران ۲۵ میلیارد و ۳۶۶ میلیون دلار

فارس: براساس جدیدترین گزارش بانک تسویه حساب های بین المللی، میزان سپرده های ارزی ایران نزد بانک ها و موسسه های مالی خارجی ۲۵ میلیارد و ۳۶۶ میلیون دلار و تعهدات پولی آن ۲۷ میلیارد و ۶۳ میلیون دلار اعلام شده است. در لندن، جدیدترین گزارش مقدماتی فصلی بانک تسویه حساب های بین المللی نشان می دهد، تراز مبادلاتی ارزی ایران در بانک ها و موسسه های مالی خارجی در پایان دسامبر سال ۲۰۰۵ (۱۰ دی ۱۳۸۴) منفی است. این گزارش میزان سپرده های ارزی ایران نزد بانک ها و موسسه های مالی خارجی را در این مقطع ۲۵ میلیارد و ۳۶۶ میلیون دلار و تعهدات پولی ایران را ۲۷ میلیارد و ۶۳ میلیون دلار اعلام کرده است. به این ترتیب بر مبنای این گزارش کسر موازنه تراز مبادلاتی ارزی ایران در بانک ها و موسسه های مالی خارج از کشور در پایان دسامبر سال ۲۰۰۵ دو میلیارد و ۲۸ میلیون دلار بود. مقر اصلی بانک تسویه حساب های بین المللی در شهر «بازل» در سوئیس است و گزارش های آن تحت عنوان «بانکداری بین المللی و تحولات بازار مالی» سالیانه چهار بار منتشر می شود. در این گزارش ها سپرده ها و تعهدهای مجموعه‌ای از بانک ها و موسسه های مالی غیربانکی متعلق به ۳۹ کشور دنیا به تفکیک کشورهای مختلف عرضه می شود ولی اطلاعاتی در خصوص محل هزینه ها و پرداخت ها عرضه نمی شود. گزارش اخیر نشان می دهد تراز مبادلاتی ارزی ایران در سال ۲۰۰۳ میلادی مثبت بود به گونه‌ای که سپرده های مبادلاتی مالی کشورمان در پایان این سال سه میلیارد دلار بیشتر از تعهداتمان بود. بر پایه این گزارش به تدریج از سال ۲۰۰۴ تراز مبادلاتی ارزی ایران در بانک ها و موسسه های مالی خارجی منفی شد به گونه‌ای که در پایان سال ۲۰۰۴ تعهدات ایران ۳۸۷ میلیون دلار بر سپرده هایش فزونی گرفت و در پایان سپتامبر ۲۰۰۵ (۹ مهر ۱۳۸۴) در ادامه این روند به دو میلیارد و ۲۴۴ میلیون دلار رسید. از مجموع تعهدات ارزی ایران در پایان سال ۲۰۰۵ میلادی ۱۶ میلیارد و ۳۱۷ میلیون دلار آن به بانک های اروپایی بوده است و بیشترین مقدار نیز به بانک ها و موسسه های فرانسوی با پنج میلیارد و ۹۰۶ میلیون دلار و سپس آلمانی با سه میلیارد و ۲۲۲ میلیون دلار تعلق داشت. در این مقطع تعهدات ارزی ایران به بانک ها و موسسه های ژاپنی، بلژیکی و انگلیسی به ترتیب یک میلیارد و ۸۰۶ میلیون دلار، یک میلیارد و ۶۰۷ میلیون دلار و یک میلیارد و ۳۷۳ میلیون دلار بود.

در این گزارش مجموع تعهدات و سپرده های کشورهای منطقه خاورمیانه و آفریقا به ترتیب یک هزار و ۴۱۱ میلیارد دلار و یک هزار و ۷۱۲ میلیارد دلار اعلام شده است. میزان تعهدات و سپرده های مبادلاتی ارزی عربستان در این گزارش برای پایان سال ۲۰۰۵ میلادی به ترتیب ۲۹ میلیارد و ۷۴۲ میلیون دلار و ۸۱ میلیارد و ۸۲۹ میلیون دلار اعلام شده است.

گفت‌وگو با رئیس کمیسیون عمران مجلس

سیاست‌های وزارت مسکن عامل افزایش اجاره‌بها

بهراد مهرجو

تاکید ویژه رئیس جمهور بر ساخت و ساز مسکن و توسعه عمران کشور با آنچه اکنون وزارت مسکن و شهرسازی به عنوان استراتژی پیش گرفته تا حدودی متفاوت است. محمود احمدی نژاد توجه خاصی به پرداخت وام‌های کم‌بهره به اقشار آسیب‌پذیر جامعه دارد. از سوی دیگر کاهش میزان بودجه بخش عمران نگرانی هایی را برای به پایان رساندن پروژه‌های ساخت و ساز مسکن در شهرهای جدید به وجود آورده است. در همین زمینه علی اکبر آقایی از ارائه متمم بودجه برای بخش عمران خبر می دهد. به اعتقاد آقایی در شرایط فعلی هیچ راهی برای توسعه ساخت و سازها به غیر از افزایش میزان بودجه وزارت مسکن و شهرسازی وجود ندارد. هر چند که هم او بر این باور است که سیاست‌های غلط وزارت مسکن موجب شده تا قیمت‌ها در بازار به شکل غیرقابل مهاری درآید. رئیس کمیسیون عمران مجلس می گوید که وزارت مسکن باید به سمت تولید مسکن استیجاری برود تا بدین طریق عرضه و تقاضا در بازار شکل متعادل‌تری بگیرد. در حال حاضر وزارت مسکن تسهیلاتی را برای افرادی که از بخش خصوصی در طرح اجاره به شرط تملیک شرکت می کنند در نظر گرفته است. نماینده سلماس معتقد است که این تسهیلات کافی نیست و دولت خود باید وارد این حوزه شود. فعالان بخش خصوصی معتقدند که فعالیت نهادهای دولتی در امر ساخت و ساز فضا را برای حضور آنان گنگ می کند در حالی که رئیس کمیسیون عمران پیشنهاد حضور شهرداری‌ها و سایر نهادهای دولتی را در پروژه‌های ساختمانی مطرح می‌سازد. در گفت‌وگو با رئیس کمیسیون عمران سعی شده تا به گونه‌ای بر عملکرد دولت و وزارت مسکن و شهرسازی در حوزه ساخت و ساز نقدی شده باشد.

■■■

■اقدامات دولت در بخش مسکن را چگونه ارزیابی می کنید؟

دولت با احساس یک ضرورت تلاش کرده تا بودجه بخش عمران را افزایش دهد. پیشنهاد افزایش رقم ۱۲ هزار میلیارد تومان به ۱۸ هزار میلیارد تومان نیز از همین روی صورت گرفت. البته این رقم پس از اصلاحیه‌های کمیسیون تلفیق به ۱۵ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان کاهش یافت. اما افزایش‌های بعدی قابل توجه بود و رقم ۱۵/۲ درصد کاهش در اعتبارات آنچنان تاثیرگذار نبود. اما از ابتدا، توزیع نامتعادلی در کمیسیون تلفیق برای پروژه‌های عمرانی فصل‌های مختلف صورت گرفت. یعنی در بخش آب کماکان اعتبارات رتبه اول را دارد بعد از آن بخش‌های عمرانی دیگر کاهش چشمگیری داشتند. به طور مثال برای حمل و نقل در لایحه رقم یک هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان پیشنهاد شده بود که به رقم یک هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان افول پیدا کرد. یعنی نسبت به لایحه ۳۰ درصد کاهش در بخش حمل و نقل داشته‌ایم که در نهایت به پروژه‌های ملی حمل و نقل آسیب وارد می کند. در زمینه مسکن و عمران شهری در لایحه رقم ۸۴۵ میلیارد تومان قید شده بود که آن هم به ۵۲۰ میلیارد تومان تقلیل یافت. بنابراین در مورد مسکن نگرانی هایی در مورد پروژه‌های اجرایی به وجود آمده است به خصوص پروژه‌هایی که به شکل مشارکتی با بانک جهانی اجرا می‌شود. یعنی مطابق تعهدات به بانک جهانی باید بتوانیم ۳۰ درصد اعتبارات را تامین کنیم (۹ میلیارد تومان) تا بانک جهانی به مابقی تعهدات خود عمل کند ولی متاسفانه تنها یک میلیارد تومان از اعتبارات داخلی تامین شده است.

علی اکبر آقایی سمت راست تصویر ایستاده است

■کاهش میزان اعتبارات تا چه میزان به اجرای پروژه‌های مسکن آسیب می‌رساند؟

به طور حتم تاثیرات این اتفاق در شهرهای جدید به وضوح قابل شاهد خواهد بود. باید به مراکز خدماتی مانند شهرداری‌ها اعلام شود که آنان خدمات شهری در شهرهای جدید را به طور کامل ارائه دهند چرا که در غیر این صورت با توجه به کاهش اعتبارات، خدمات‌رسانی در شهرهای جدید با چالش روبه‌رو می‌شود. به طور مثال پروژه‌های بیمارستانی که کمتر از ۵۰ درصد پیشرفت داشته‌اند به طور حتم به مرحله بهره‌برداری نمی‌رسند. در مورد طرح جامع مسکن نیز همین رویه حاکم است. وزارت مسکن باید در نیمه اول سال این طرح را ارائه دهد. البته براساس این طرح برنامه‌ها تا حدودی اصلاح خواهد شد.

■دولت تاکید خاصی را برای کمک به اقشار کم‌درآمد دارد. آیا با توجه به کاهش میزان بودجه بخش مسکن مشکلی برای به سرانجام رساندن طرح‌های دولت در این مورد به وجود نمی‌آید؟

در این زمینه با چالش خاصی روبه‌رو نیستیم. شاید بتوان با وام‌های بانک مسکن و تخفیف‌هایی که وزارت مسکن برای واگذاری زمین به اقشار کم‌درآمد اعمال می‌کند، نیاز مسکن خانواده‌های کم‌درآمد را برطرف ساخت.

■به اعتقاد شما وام‌های ۳ و ۱۰ میلیون تومانی تا چه حدودی برای این افراد راهگشا خواهد بود. خیلی‌ها اعتقاد دارند که پرداخت این وام‌ها دردی را از خانواده‌های کم‌درآمد درمان نخواهد کرد.

هدف، اسکان دادن این افراد در شهرهای جدید است. با این حساب اگر از ۳۰ درصد اندوخته‌های این افراد استفاده شود و وزارت مسکن نیز تخفیف‌های خاصی را اعمال کند، امید زیادی به وجود می‌آید تا مشکل مسکن اقشار کم‌درآمد حل شود. متوسط بهای مسکن در شهرهای جدید ۲۲۵ هزار تومان است که این رقم برای خانه‌دار شدن قشر هدف این طرح‌ها چندان دور از دسترس نیست.

■وزارت مسکن و دولت برای تامین مسکن روستائیان هم برنامه‌های زیادی دارد.

براساس مصوبات باید سالی ۲۰۰ هزار واحد در بخش روستایی مسکن تولید شود که با توجه به اقدامات وزارت مسکن و شهرسازی به نظر می‌رسد به اهداف از پیش تعیین شده دست یابیم. در مورد بافت‌های فرسوده هم نگرانی چندانی وجود ندارد و احتمالاً در این زمینه هم با توجه به اعتبارات موجود موفق خواهیم بود.

■آیا برای بخش‌های حاشیه‌ای نیز فعالیت‌های خاصی انجام شده است؟

از اعتبارات بانک جهانی می‌توان برای کمک به این بخش هم استفاده کرد اگر متمم بودجه به تصویب برسد، این فرصت به دست می‌آید که از تمام اعتبارات بانک جهانی استفاده کنیم. از همین مبلغ بخشی هم به حاشیه شهر تعلق می‌گیرد. به این ترتیب مشکل حل خواهد شد. در حال حاضر ۱۰ درصد جمعیت کشور که حدود ۷ تا ۸ میلیون نفر می‌شود، در حاشیه شهرها سکونت دارند. به همین جهت باید دولت توجه ویژه‌ای به این موضوع داشته باشد.

■ولی در هیچ کدام از برنامه‌هایی که وزارت مسکن و شهرسازی ارائه داد تاکنون بحث سروسامان بخشیدن به حاشیه‌نشینی قید نشده است؟

همان‌طور که اشاره شد اگر ۹ میلیارد تومان بودجه مسکن محقق شود، فرصت استفاده از وام بانک جهانی هم به دست می‌آید. به طور حتم از آنچه بانک جهانی برای کمک به مسکن به ایران می‌دهد، حجم عمده‌ای صرف بهسازی مناطق حاشیه‌ای شهرها می‌شود. دولت و مجلس هم سعی دارند تا توجه ویژه‌ای به بخش حاشیه‌نشینی داشته باشند. اما با این کاهش اعتباری که صورت گرفته و با توجه به بودجه سال ۸۵ به نظر نمی‌رسد که بشود کار خاصی کرد. این موضوع در مورد بافت‌های فرسوده هم صدق می‌کند.

■با توجه به شرایط فعلی تصور می کنید، تعهدات ساخت و سازها در سال ۸۵ در موعد مقرر انجام گیرد؟

اگر وام بانک جهانی جذب نشود در این مورد هم با شکل روبه‌رو خواهیم بود. اما با توجه به قولی که آقای احمدی‌نژاد داده که متمم بودجه را ارائه خواهد کرد، در صورت تامین اعتبار می‌شود برای مسکن از نظر تامین نیازهای اقشار کم‌درآمد و سروسامان بخشیدن به بافت‌های فرسوده و حاشیه شهرها برنامه‌ریزی کرد.

■در صورت افزایش میزان بودجه تعهدات دولت در مورد ساخت و سازها نیز اجرایی می‌شود؟

براساس قانون برنامه سالانه باید به طور متوسط یک میلیون دستگاه مسکن در کشور تولید شود. سالانه باید ۲۰۰ هزار واحد روستایی ساخته شود که اگر بودجه تامین شود قطعاً تعهدات هم اجرایی می‌شود.

■رئیس جمهور در دیداری که با مسئولان وزارت مسکن داشتند، تاکید زیادی بر روی ساخت مسکن داشتند. این در حالی است که مجلس بودجه عمرانی را کاهش داده است. با این حساب شاید هیچ کدام از وعده‌ها محقق نشود.

کمیسیون تلفیق اعتقاد داشته که چنین حجمی از اعتبارات ارزی را نمی‌شود به ریال تبدیل کرد. از سوی دیگر استفاده زیاد از منابع ارزی موجب افزایش تورم می‌شود. ولی دولت تاکید داشت که می‌تواند این منابع را جذب کند. با توجه به طول زمان پروژه‌های عمرانی که بالای ۹ سال است دولت تاکید دارد که می‌شود این زمان را تا ۵ سال پایین آورد. در آن دوران پافشاری‌های کمیسیون عمران هم سبب شد تا ۲ هزار میلیارد تومان به سقف بودجه اضافه شود. اگر متمم بودجه که به زودی از سوی دولت ارائه می‌شود مورد پذیرش قرار گیرد مشکل بخش مسکن حل می‌شود ولی در غیر این صورت بودجه فعلی کفاف طرح ما را نمی‌دهد.

■آیا برنامه‌های سال ۸۴ بخش مسکن به طور کامل محقق شده که قول پروژه‌های جدید داده می‌شود؟

در متوسط سطح زیربنا نارسایی هایی وجود داشت. مطابق برنامه متوسط زیربنا باید به ۱۰۷ متر می‌رسید که تنها به ۱۲۰ متر رسیده است اما بیشترین میزان عدم موفقیت در بخش اجاره بوده است. شاید علت عدم موفقیت در این مورد هم به دلیل تامین نشدن اعتبارت از منابع داخلی وزارت مسکن بوده است. از طرف دیگر عمده دلیل ناکامی‌ها به مشکلات درونی وزارت مسکن و شهرسازی بازمی‌گردد. اگر منابع وزارت مسکن به این بخش سوق می‌یافت حتماً پیشرفت‌ها بیشتر می‌شد.

■یعنی شما اعتقاد دارید وزارت مسکن عامل مشکلات بازار اجاره است؟

بله، قطعاً وزارت مسکن باید در طول برنامه چهارم این کاستی‌ها را به گونه‌ای جبران کند. شاید یکی از عوامل اصلی افزایش اجاره مسکن خود سیاست‌های غلط همین وزارتخانه باشد.

■این موضوع را به وزارت مسکن و یا دولت انتقال داده‌اید؟

بله، در کمیسیون بحث‌های فراوانی در این مورد صورت گرفته است. وزارت مسکن باید به شکلی این عقب‌ماندگی را جبران کند. در سایر بخش‌ها به علت رونق اقتصادی مشارکت به وجود آمده ولی در این مورد هنوز اتفاق جدیدی رخ نداده است. اگر می‌توانستیم از منابع بیرونی مانند نهادها و شهرداری‌ها استفاده کنیم، حتماً موفقیت ما بیشتر می‌شد. البته امید بسیاری وجود دارد تا پایان برنامه چهارم عقب‌افتادگی جبران شود.

بخش اول

خبرها

واگذاری ۳۰ درصد بنگاه‌های تولیدی

روابط عمومی وزارت تعاون: وزیر تعاون گفت: در اصل ۴۴ قانون اساسی اجازه واگذاری بنگاه‌های اقتصادی دولتی به مردم در صورت زیان‌دهی داده شده است و جهت جلوگیری از تمرکز ثروت در دست عده‌ای خاص مقرر شده است ۳۰ درصد از این واگذاری‌ها به بخش تعاون واگذار شود. محمد ناظمی در چهارمین جلسه شورای مشاوران جوان وزارتخانه‌ها و نهادهای دولتی با ریاست جمهوری ضمن اشاره به واگذاری سهام عدالت به سه دهک اول جامعه خاطرنشان ساخت: تصمیم واگذاری سهام عدالت مهم‌ترین و شجاعانه‌ترین تصمیم دولت نهم بود که از طریق آن اهداف عدالت جویانه دولت اجرایی می‌شود. ناظمی سازماندهی افراد بیکار و جویای شغل را در تعاونی‌ها به عنوان ماموریت اصلی وزارت تعاون ذکر کرد و افزود: آنچه در سال‌جاری در خصوص سازماندهی افراد فاقد شغل مطرح است تامین ۳۵۰ هزار فرصت شغلی است که هزینه‌های ایجاد آن توسط منابع بانکی دولت تامین می‌شود.

چای کالای استراتژیک نیست

موج: چای یک کالای استراتژیک و تاثیرگذار در امنیت غذایی نیست که چایکاران توقع دارند فرآیند کاشت و برداشت این محصول تا مبادی مصرف زیر نظر دولت قرار گیرد. عباس رجایی مخبر کمیسیون کشاورزی مجلس با بیان این مطلب گفت: تکلیف محصول چای باید مشخص شود، ولی تقاضای چایکاران مبنی بر این که کلیه فرآیند کاشت تا تولید این محصول تحت نظر دولت قرار بگیرد، نادرست است. وی افزود: سال‌های سال فرآیند تولید چای زیر نظر دولت بود ولی نه تنها تحولی به وجود نیامد بلکه مشکلات نیز مضاعف شد. به گفته رجایی توجه نکردن به محصول چای از طرف دولت و کاملاً زیر نظر دولت بودن آن هر دو اشتباه بوده و دولت باید سیاست بینابینی را اتخاذ کند. نماینده مردم اراک در مجلس با بیان این که تحصن امروز نمایندگان استان گیلان در صورت حضور نیافتن وزیر جهاد کشاورزی در مجلس برای پاسخگویی به سئوالاتی در مورد چای بعید است، اظهار داشت: با وجود این که وزیر جهاد کشاورزی برای دو جلسه حضور نیافتن در مجلس به منظور پاسخگویی عذر موجه داشته است ولی حق با نمایندگان است. رجایی تاکید کرد: نمایندگان مجلس از طرف مردم حرف می‌زنند و مسئولین باید برنامه‌های خود را با مجلس هماهنگ کنند و ما انتظار توجه بیشتر وزیران به این موضوع داریم. براساس این گزارش دیروز صادق خلیلیان معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزیر جهاد کشاورزی به نمایندگی از طرف وزیر برای پاسخگویی به سئوالات نمایندگان استان گیلان در مجلس حضور یابد. مخبر کمیسیون کشاورزی در ادامه در مورد تردیدهای مطرح شده برای قطع خودکفایی گندم و احتمال واردات این محصول در سال‌جاری تصریح کرد: زمانی که آمار و ارقام رسمی حکایت از عدم نیاز به واردات گندم دارد، تردید و گمانه‌زنی نادرست بوده و مطمئناً امسال واردات گندم نخواهیم داشت.